

Aurora (křižník)

Aurora je ruský chráněný křižník třídy *Pallada*, který v současnosti slouží jako muzeum v Petrohradu. Loď byla nasazena v rusko-japonské válce, první světové válce a v roce 1917 se stala symbolem bolševické revoluce v Rusku. Od roku 1957 slouží jako muzeum.

Stavba

Aurora byla třetím a posledním křižníkem třídy *Pallada* (měla sesterské lodě *Pallada* a *Diana*). Postavena byla v Petrohradu v letech 1897–1903 (kyl byl založen 4. června 1897, spuštěna na vodu byla 24. května 1900).

Konstrukce

Hlavní pancéřovou ochranou lodi byla pancéřová paluba o síle 50–75 mm, jejíž šikmé části zasahovaly až pod čáru ponoru. Hlavní výzbroj lodi tvořilo osm 152mm kanónů vzor 1892, zbraně kryly pancéřové štíty (po jednom byly na přídi a na zádí, zbylých šest bylo na bocích trupu). Dále loď nesla 24 kusů 75mm děl a osm 37mm děl. Nesla také tři 381mm torpédomety (po jednom na přídi a na bocích).

Páru dodávalo 24 vodotrubných kotlů Belleville vytápěných uhlím. Pohon zajišťovaly tři triválcové sdružené parní stroje s trojnásobnou expanzí a s přímým pohonem šroubů.

Vnější lodní šrouby měly průměr 4.09m a prostřední lodní šroub měl průměr 3,50 m. Při zkouškách loď dosáhla maximální rychlosti 19,2 uzlu, při 135 ot/min a výkonu strojů po 3870 koních. (Maximální výkon každého ze strojů byl 4100 k, tedy cca 3016 kW, ale při 150 ot/min. Tohoto výkonu se ale na lodi nikdy nepodařilo dosáhnout, takže 20uzlové rychlosti předpokládané v projektu nikdy nemohlo být dosaženo.)

Historie

Prvním bojovým nasazením lodi byla rusko-japonská válka. *Aurora* byla přeřazena z Baltského loďstva do nově zformované 2. pacifické eskadry. Ta byla, pod velením admirála Rožestvenského, vyslána z Evropy na Dálný Východ, kde Japonské císařské námořnictvoablokovalo zdejší ruskou eskadru v přístavu Port Arthur. Celý náročný přesun trval od října 1904 do května 1905 a během přesunu byla loď lehce poškozena v Incidentu na Dogger Bank. Bojový křest lodi nastal v bitvě u Cušimy, ve které japonské námořnictvo drtivě zvítězilo. Lodi se podařilo probít z bojiště a byla poté krátce internována v Manile (to samé provedly křižníky *Oleg* a *Žemčug*)

Po návratu k Baltskému loďstvu loď sloužila k výcviku a podnikla řadu zámořských plaveb. V roce 1911 se například v Bangkoku účastnila oslav korunovace thajského krále Rámy VI..

Aurora byla bojově nasazena také v první světové válce, přičemž operovala v Baltském moři. Dne 7. listopadu 1917 na Leninův rozkaz vystřelil křižník *Aurora* salvu slepých nábojů jako signál pro dělostřelecký pluk, který zahájil útok na Zimní palác. Byla tak zahájena Říjnová revoluce. Od roku 1922 křižník sloužil jako výcviková loď.

V průběhu druhé světové války byly lodní zbraně demontovány a použity k pozemní obraně Leningradu (Petrohradu), loď samotná byla zakotvena v přístavu Oranienbaum, poškozena bombardováním a potopena. Po válce byl křižník v letech 1945–1947 opraven a natrvalo zakotvil na řece Něvě v Leningradu jako symbol Říjnové revoluce. Byl používán k výcviku a v roce 1957 se stal muzeem.